

ŠTYRI SUDIČKY

Za siedmimi horami a siedmimi dolinami, kde sa voda sypala a piesok lial, v Revúckej vrchovine pod končiarmi Kohúta a Stolice v dedinke zvanej Slavošovce stála jedna obyčajná chalupa. Patrila medzi tie najobyčajnejšie. Žil v nej jeden skromný učiteľ so svojou ženou Zuzanou. Nič by na tom nebolo zvláštne, keby sa pani Zuzane nemalo každú chvíľu narodiť dieťaťko. Bolo to ich prvé.

Babica už hriala vodu a chystala všetko potrebné. Jar bola takmer na dohľad, no vonku sa stále všetci čerti ženili. Toho marcového večera raz pršalo, potom snežilo a napokon sa rozfúkal riadny severák. Hádám aj sám Veterný kráľ chcel vedieť, čo sa u Dobšinských deje. Oj, dialo sa, veruže dialo...

Bublanie vody vo veľkom hrnci odrazu prelušil detský plač.

„Pán učiteľ, pán učiteľ, majú syna! Je to utešený chlapček. Celkom vám je podobný!“ Babica vošla do kuchyne a podala malý uzlík otcovi. Chlapča plakalo tak, že isto až v sedemdesiatej siedmej krajine ho bolo počuť.

Pavol Dobšinský si synčeka privinul. Dieťaťko okamžite prestalo plakať. „Budeš Pavol ako ja. Si mi prvým synom, a ten sa má volať predsa po otcovi. Mój Paulus!“ zašepkal pyšný otec malému drobčekovi, ktorý čiernymi očkami hltal všetko navôkol.

Pavol starší ešte chvíľu podržal synčeka v náručí. Počkal, kým sa stará Agáta postará o Zuzanu. Potichu vošiel do izby. Synčeka pobožkal na čielko a položil ho do vyrezávanej kolisky. Ženu nežne pohladkal po líci. Zaspala od únavy a vysilenia. Kým malý Paulus prišiel na svet, poriadne mamu potrápil.

Pán učiteľ vypravdal babicu a sadol si v kuchyni za stôl. Bolo niečo pred polnocou. Otvoril veľkú knihu, ktorú mal pripravenú, aby do nej postupne

zapísal všetky svoje deti. Na jej prvú stranu napísal: *Dňa 16. marca roku pána 1828 sa mi narodil prvý syn. Krstený bude ako Pavol Emanuel Dobšinský.* Oprel sa o lavicu a privrel oči. V kuchyni bolo príjemne teplo. Zdriemol.

Chlapčiatko spokojne mrnkalo. V izbe sa zatiaľ diali nevídané veci. Odrazu – kde sa vzali, tu sa vzali – pri kolíske zrazu stáli tri sudičky.

„Dávam ti do vienka zlatú podkovu, ktorá predstavuje šťastie,“ povedala prvá.

„Ja ti dávam do vienka zlaté pero, lebo bude z teba veľký človek, budeš veľmi veľa písať...“ pridala sa druhá.

„A ja ti zasa dávam tento zlatý vlas. Predstavuje nevyčerpatelnú múdrosť,“ dokončila tretia sudička.

„Sestry moje, na mňa ste zabudli?“ spýtala sa štvrtá, ktorá prišla nepozorovane a postavila sa do kúta, kde čakala na svoju príležitosť.

„Ty tu čo robíš?“ spýtala sa druhá sudička.

„Pri kolíske stoja vždy iba tri sudičky. Vráť sa do iného príbehu, k inej kolíske!“ zvýšeným hlasom povedala prvá.

„Nevrátim, ja som tu rovnako dôležitá ako vy tri,“ nedala sa odbiť štvrtá sudička.

„Jasne vidím jeho osud, viem, aký vzácny človek z neho vyrastie. No jeho život nebude ľahký. Budem pri ňom stáť, aby som mu práve v tých ťažkých chvíľach bola na pomoci.“ Len čo dopovedala, rozplynula sa ako ranná hmla.

O chvíľu za ňou aj jej sestry. Len jemný voňavý opar sa rozprestieral nad kolískou...

Keď Zuzana precitla, v izbe dohárala svieca. Všade bolo celkom príjemné prítmие. Zodvihla sa z vankúša a pozrela do kolísky na utešeného synčeka. Spal spánkom spravodlivých. Netušil, aký osud mu pripravili jeho sudičky, aké pravdy vyriekli v deň jeho narodenia. A to veru netušili ani jeho rodičia, aká budúcnosť čaká ich syna.

Do izby vošiel novopečený otec a sadol si na peľasť postele.

„Zuzana moja, ďakujem ti za krásneho syna. Dal som mu meno Pavol, teda Paulus. Dúfam, že s tým súhlasíš?“ spýtal sa ženy.

„Pravdaže, nech je Palko. Nevie sa na neho vynadávať.“ Zuzana nevedela odtrhnúť oči od kolísky.

„Dám mu také vzdelanie, aké sa patrí dať prvorodenému synovi. Bude z neho veľký, študovaný človek. Cítim to tu, pri srdci,“ riekol hrdý otec.

Práve v tú chvíľu nazrel do malého oblôčika Veterný kráľ, či Dobšinskí nemajú pre neho súcu nevestu. Nemali, veru nemali... To, čo mali, bol maličký junáčik, ktorý len pred malou chvíľou uzrel svetlo rozprávkového sveta.

Veterný kráľ

Raz veľmi dávno žil jeden kráľ a ten mal dve utešené deti, chlapčeka a dievčatko. Tí dvaja si nepovedali inak len ako braček a sestrička. Ba aj keď vyrástli, ona v driečnu dievčinu a on v udatného mládenca, stále sa volali braček a sestrička. Akoby ani mena nemali.

Jedného dňa posadil otec kráľ svoju dcéru do koča a rozhodol sa, že jej ukáže, akú veľkú krajinu spravuje. Pofukoval slabý vánok, ktorý však ako šibnutím čarovného prútika prerástol do riadneho vetriska. A ten sa akosi čím ďalej, tým viac začal zvrtať okolo koča, až milú princeznú uchytil. Darmo kráľ volal, darmo hľadal. Utešenej dcérky nebolo. Zostali mu iba oči pre plač.

„Neboj sa, otec, pôjdem do sveta a sestričku si nájdem. Musím ju nájsť!“ povedal mladý princ. Veru, ako povedal, tak aj urobil. Na druhý deň sa pobral do sveta.

Putoval krajinou dňom i nocou, dňom i nocou, dňom i nocou, až prišiel k jazeru. Po hladine plával krdel' kačíc. Sňal pušku z pleca a chcel zastreliť tú najväčšiu z nich.

„Nestrieľaj ma, budem ti na dobrej pomoci,“ prehovorila kačka ľudskou rečou.

„Akože na dobrej pomoci?“ spýtal sa braček, čo si sestričku hľadal, lebo netušil, ako by mu mohla kačka pomôcť.

„Uvidíš, ani sa nenazdáš a ja priletím.“ Princ sa rozlúčil a pokračoval v ceste ďalej. V lese, cez ktorý prechádzal, mu stálo v ceste obrovské mravenis-

ko. Prekročiť sa nedalo, iba ak obísť a predĺžiť si cestu o hodný kus. Vzal palicu a začal mravenisko búrať.

„Nenič nám náš palác, prosím. Prejde krátky čas a ja sa ti za to odvdáčim,“ vyšiel z mraveniska veľký okrídlený mravec a odhodlane zamával krídlami.

„Akože odvdáčiš?“ spýtal sa braček, čo si sestričku hľadal.

„Uvidíš. Obíď mravenisko vpravo,“ dodal ešte mravec.

„Nedbám, ak mám iba toto vykonať,“ zahlásil mládenec a pokračoval ďalej. Les bol čoraz hustejší a hustejší, až sa napokon zamotal v kriakoch. Práve vyťahoval meč, aby prerúbal konáre a vyťal starý spráchnivený peň, keď tu sa ozval hlas.

„Netni, je to náš domov. Raz ti pomôžem, uvidíš,“ kráľovná divých včiel tiež prehovorila ľudskou rečou.

„Čože sa to robí? Aké sú to čary, keď sa so mnou ľudskou rečou zhováraš?“ spytoval sa braček, čo si sestričku hľadal.

„Žiadne čary, čochvília príde čas a opäť sa stretneme,“ dodala ešte kráľovná a odletela.

Princ putoval ďalej, až prišiel k šíremu moru, kde na vysokom brale stál nádherný palác. Nik iný v ňom nemohol bývať, iba ten, čo jeho sestričku uniesol. Veterný kráľ. I driapal sa braček po brale, aby sa k milovanej sestričke dostal.

„Už som ťa čakal,“ oslovil ho Veterný kráľ, len čo vstúpil do najväčšej komnaty.

„Vráť mi moju sestričku!“ povedal princ.

„Vrátim ti ju, iba ak mi môj prsteň vylovíš z mora.“ Veterný kráľ schmatol milého bračeka a hybaj s ním k moru. Prsteň hodil doprostred mora a toho, čo ho musí nájsť, postavil na breh. Pozerá princ na širo-širo more a zúfalo premýšľa: „Akože ja prsteň vylovím?“

„Vravela som, budem ti na dobrej pomoci!“ zrazu, kde sa vzala, tu sa vzala, priletela kačka.

„Spokojne si choď ľahnúť, prsteň budeš mať ráno na prste,“ riekla a už jej nebolo.

Ráno, na môj dušu, mal braček prsteň na prste.

„Úlohu si splnil, ale tak ľahko ti ešte sestričku nevydám,“ zafúkal Veterný kráľ. „Tam z tej veže teraz vysypem vrece maku a ty ho do rána všetok do jedného zrnka pozbieraš,“ ešte prifúkol.

„Akože ja, neborský, môžem toto splniť?“ zúfalo sa spytoval princ sám seba.

„Ver, že môžeš. Máš predsa mňa!“ odkiaľsi zdola zvolal okrídlený mravec a už si napínal svaly.

Na druhý deň ráno bolo vrece opäť plné maku.

„Nuž, keď si splnil aj túto úlohu, sestričku si môžeš vziať domov, má to však jeden háčik. Musíš ju spoznať medzi ostatnými princeznami,“ poriadne sa Veterný kráľ rozfúkal od zlosti.

Braček sa potešil. Jednoduchšiu úlohu ani dostať nemohol. Aké však bolo jeho prekvapenie, keď vstúpil do komnaty. Vedľa seba stálo dvanásť navlas rovnakých sestričiek. Nielenže rovnako vyzerali, ony sa aj rovnako usmievali, aj rovnako hovorili.

„Nebud' smutný, na ktorú si sadnem, to je tvoja sestrička. To je moja pomoc za to, že si nám nezničil ten starý bútlavý peň,“ zabzučala mu pri uchu včelia kráľovná.

Div sa svete, tak aj bolo! Hneď ako si včelia kráľovná sadla na pravú princeznú a princ na ňu ukázal prstom, ostatné razom zmizli. Ostala iba sama jediná.

„Sestrička moja milená!“ Súrodenci sa objali a od dojatia sa im v očiach zaleskli slzy šťastia.

Veternému kráľovi nezostalo nič iné, iba ich oboch prepustiť zo svojho paláca. Putovali sedem dní a sedem nocí, kým neprišli k otcovi kráľovi. Bolože to radosti, keď sa mu vrátili syn aj dcéra živí a zdraví.

